

OSN chce posílit práva starší lidí, chystá proto novou Úmluvu. Její vznik podporuje i ombudsman

14.5.2026 - | Kancelář veřejného ochránce práv

Práva lidí ve vyšším věku je potřeba posílit, domnívá se Organizace spojených národů (OSN). Aby zvýšila tlak na jejich dodržování, podnítila vznik mezinárodní Úmluvy na ochranu starších lidí. Do příprav se zapojila i Česká republika. S myšlenkou Úmluvy se ztotožňuje také ombudsman Stanislav Křeček a již jí vyjádřil svou podporu.

Starší lidé často čelí věkové diskriminaci. Mívají obtížnější přístup ke zdravotní péči, sociálnímu zabezpečení nebo třeba k bydlení. K takovému závěru došla pracovní skupina pro stárnutí fungující při OSN. Že se tento typ diskriminace nevyhýbá ani lidem v Česku dokládají i případy, se kterými se setkává Kancelář ombudsmana a dětského ombudsmana.

Osvětové informace Kanceláře ombudsmana a dětského ombudsmana k věkové diskriminaci:

Seriál o věkové diskriminaci – práce

Seriál o věkové diskriminaci – služby

Podcast Na kávu s ombudsmanem: Věk nesmí být strašákem ani důvodem k diskriminaci

Kvůli této situaci před časem OSN doporučila přísnější prosazování ochrany práv starších lidí. Zároveň dospěla k rozhodnutí, že by jejich práva měla zaručovat i samostatná mezinárodní Úmluva. Letos na jaře proto OSN vyzvala členské státy a další aktéry, aby se do příprav zapojily a pomohly Úmluvu vybudovat. Na konci letošního dubna zareagovala i Česká republika a přišla s konkrétními návrhy.

Ombudsman Stanislav Křeček k Úmluvě na ochranu starších lidí uvedl: *„Případy diskriminace různého druhu, včetně té věkové, řešíme v naší Kanceláři řadu let. Z pozice národní lidskoprávní instituce, kterou jsme se nově stali, nás práva starších lidí zajímají ještě intenzivněji. Snahu OSN upevnit je mezinárodní smlouvou proto vnímáme jako velmi důležitou. A v rámci našich pravomocí její obsah také ovlivňujeme. Nedávno třeba prostřednictvím Výboru pro práva starších lidí starších, kde máme své zastoupení.“*

Kromě toho Kancelář ombudsmana a dětského ombudsmana svůj vliv prosazuje třeba i v rámci spolupráce s národním lidskoprávními institucemi jiných zemí.

Další obdobná mezinárodní zapojení Kanceláře ombudsmana a dětského ombudsmana:

Equinet (evropská síť národních institucí, které se zabývají rovností a bojem proti diskriminaci)

Pracovní skupina pro práva starších lidí pod ENNHRI (tedy pod evropskou organizací, která propojuje nezávislé veřejné instituce zabývající se ochranou lidských práv).

Zatím je otázkou, kolik času si příprava Úmluvy vyžádá. Předcházející lidskoprávní Úmluva OSN vznikala mezi roky 2001 a 2006, tedy pět let. Tehdy šlo o Úmluvu o právech lidí s postižením. Téměř dva další roky pak trvalo, než vstoupila v platnost.

https://www.ochrance.cz/aktualne/osn_chce_posilit_prava_starsi_lidi_chysta_proto_novou_umluvu-je_ji_vznik_podporuje_i_ombudsman